

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

w Szkole Podstawowej nr 40

im. Mieszka I

w Poznaniu

rok szk. 2026/2027

Wprowadzenie. Podstawy prawne

Zarządzenia MEiN nakładają na pracowników szkoły obowiązek przygotowywania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz kształtowania u nich postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających ich aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym kraju. Realizacja tego zadania wymaga od wszystkich nauczycieli pełnego zaangażowania, wprowadzania innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych i metodycznych.

Ustawodawca określa zajęcia z orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego jako jedną z podstawowych form działalności dydaktyczno–wychowawczej szkoły i nakazuje, by organizacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego została zapisana w statucie placówki. Podkreśla, że zajęcia te winny być realizowane niezależnie od pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu udzielanej uczniom w ramach pomocy psychologiczno–pedagogicznej. Wynika z tego, że na każdym etapie edukacyjnym, od poziomu przedszkola po ostatnie klasy szkół ponadpodstawowych, uczniowie powinni stykać się z treściami związanymi z orientacją i doradztwem zawodowym wprowadzanymi nie tylko przez pedagogów, psychologów i doradców zawodowych, ale też nauczycieli przedszkola, nauczycieli przedmiotów i wychowawców w świetlicy.

Podstawa prawna realizacji doradztwa zawodowego w szkole

- 1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności art. 26a.
- 2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325, z późn. zm.).
- 3. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 73), obowiązujące zasadniczo od 1 września 2026 r.
- 4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986)

od 1 września 2026 r. Rozporządzenie Ministra Edukacji z 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego Dz.U. z 2026 r. poz. 73

Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (...) oraz szkoły – z wyjątkiem szkół artystycznych – prowadzą zaplanowane i systematyczne działania, których celem jest wspieranie dzieci i uczniów w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych – w tym przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu.

Działania te polegają w szczególności na prowadzeniu:

1. w przedszkolach **preorientacji zawodowej**, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
2. w klasach I-VI szkół podstawowych **orientacji zawodowej**, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
3. w klasach VII-VIII zajęć **z zakresu doradztwa zawodowego**.

Preorientacja, orientacja zawodowa oraz doradztwo zawodowe jest realizowane na:

1. zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego,
2. obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego lub kształcenia w zawodzie,
3. zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego,
4. zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
5. zajęciach z wychowawcą.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego – czym jest?

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego to wszystkie działania podejmowane przez pracowników pedagogicznych szkoły w celu przygotowania uczniów do wyboru poziomu i kierunku kształcenia oraz wyboru zawodu.

System ten ma szczególnie pomóc uczniom w samopoznaniu, zdobyciu i pogłębieniu wiedzy na temat świata pracy, zawodów, rynku edukacyjnego tak, aby trafnie zaplanowali swoją dalszą karierę edukacyjną i zawodową. Mówimy tu więc o udzielaniu dzieciom i młodzieży pomocy w zakresie rozwijania ich umiejętności zarządzania swoją karierą.

Proponuje się, aby program doradztwa i orientacji zawodowej realizowali:

- wychowawcy grupy w przedszkolu,
- nauczyciele – wychowawcy w klasach I – III,
- nauczyciele – wychowawcy oraz nauczyciele przedmiotów (np. j. polski, technika) w klasach IV – VIII,
- nauczyciele - wychowawcy świetlicy,
- pedagodzy, psycholodzy.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji „Programu realizacji WSDZ”;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy/ nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole:

Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z doradztwem zawodowym;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie działań indywidualnych z uczniami;
- wspieranie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- współpraca z nauczycielami i wychowawcami;
- współpraca z rodzicami;
- współpraca z pracodawcami i przedstawicielami branż;
- korzystanie z aktualnych informacji dotyczących edukacji i rynku pracy;
- analizowanie prognoz zapotrzebowania na pracowników;
- analizowanie wyników monitoringu karier absolwentów – w zakresie dostępnych dla szkoły danych;
- wykorzystywanie informacji o lokalnym i regionalnym rynku pracy w działaniach doradczych;
- koordynowanie realizacji programu doradztwa zawodowego. Program opracowywany jest we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych; prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych

przez uczniów;

- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni lat w ciągu życia,
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa,
- na wybór zawodu wpływają ponadto: wartości życiowe jednostki, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska,
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami, nauczycielami,
- WSDZ to planowe i skoordynowane działania, które organizuje szkolny doradca zawodowy.

Dyrektor szkoły, w terminie **do dnia 30 września każdego roku szkolnego**, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, zatwierdza program realizacji doradztwa zawodowego w podległej mu placówce.

Misja

Proponowany Wewnątrzszkolny System Doradcy Zawodowego jest wynikiem zmian, jakie zaistniały na rynku pracy w okresie ostatnich dekad: pojawienie się nowych zawodów, wzrost bezrobocia, migracja zarobkowa. To wszystko wymaga od nowoczesnego systemu kształcenia jak najwcześniejszych prób rozwijania u młodego pokolenia umiejętności planowania własnej kariery zawodowej oraz racjonalnego i trafnego podejmowania decyzji zawodowych. Skutecznie prowadzone zajęcia z orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego motywują dzieci i młodzież do nauki, prowadzą do optymalizacji procesów wyboru ich dalszej ścieżki edukacji i kariery zawodowej, jednocześnie zapobiegając nieprzemyślanym decyzjom.

Zintegrowane działania wszystkich pracowników Szkoły powinny zagwarantować uczniom i ich rodzicom wszechstronne wsparcie w procesie decyzyjnym dotyczącym wyboru szkoły i kierunku kształcenia oraz umiejętności przyszłego funkcjonowania na rynku pracy. To wsparcie przybierać ma formę różnorodnych przedsięwzięć organizowanych w Szkole na rzecz uczniów i ich rodziców podejmowanych przez całą kadrę pedagogiczną, w tym doradców zawodowych.

Cele ogólne i szczegółowe WSDZ

Celem WSDZ jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania ścieżki swojej kariery i trafnego podejmowania decyzji dotyczących wyboru kierunku dalszej nauki i pracy przy wsparciu doradcy zawodowego, nauczycieli i rodziców.

Celem WSDZ jest wspieranie uczniów w:

- poznawaniu własnych zasobów, zainteresowań, uzdolnień, kompetencji i predyspozycji;
- rozpoznawaniu własnych możliwości i ograniczeń w kontekście planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej;
- poznawaniu świata zawodów i rynku pracy;
- zdobywaniu informacji o możliwościach kształcenia i doskonalenia zawodowego;
- rozwijaniu umiejętności planowania własnego rozwoju edukacyjno-zawodowego;
- podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru dalszego kierunku kształcenia i zawodu;
- rozwijaniu kompetencji niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy;
- przygotowaniu do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym i społecznym.

Cele szczegółowe w poszczególnych obszarach (konceptję obszarów celów szczegółowych zaczerpnięto z programów projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe”)

W zakresie POZNANIE SIEBIE uczniów:

- rozpoznaje swoje zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- charakteryzuje istotne dla siebie wartości z uwzględnieniem wartości pracy;
- określa aspiracje i potrzeby związane z własnym rozwojem i możliwe sposoby ich realizacji.

W zakresie ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY uczniów:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody;
- wskazuje drogi zdobycia wybranych zawodów;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- konfrontuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy oraz oczekiwaniami pracodawców.

W zakresie RYNEK EDUKACYJNY uczniów:

- charakteryzuje strukturę systemu edukacji;
- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

W zakresie PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU uczniów:

- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- planuje ścieżkę kariery, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery.

Zadania szkoły realizowane poprzez WSDZ

Zadaniem szkoły jest udzielanie pomocy uczniom w zdobyciu umiejętności podejmowania decyzji o wyborze zawodu i kierunku dalszego kształcenia oraz umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy oraz radzeniem sobie z dużą zmiennością na rynku pracy. Szczególnie istotne wydają się być:

1. Wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny. Modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości (zawyżona lub zaniżona).
2. Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach oraz aktualnej sytuacji na rynku pracy.
3. Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia oraz zasobów psychofizycznych (predyspozycji) z wymaganiami wybranego zawodu.
4. Zapoznanie uczniów i rodziców ze strukturą szkolnictwa oraz kryteriami naboru do szkół ponadpodstawowych.
5. Zapoznanie uczniów i rodziców z podstawowymi pojęciami i zagadnieniami związanymi z kwalifikacjami zawodowymi oraz procedurami ich uzyskiwania.
6. Zapoznanie uczniów i rodziców z sytuacją formalno – prawną osób niepełnosprawnych na rynku pracy: prawami i obowiązkami pracownika, prawami i obowiązkami pracodawcy.

Współpraca z rynkiem pracy

Szkoła realizuje doradztwo zawodowe we współpracy, w szczególności, z:

- lokalnymi i regionalnymi pracodawcami;
- izbami gospodarczymi;
- przedstawicielami branż;
- szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe;
- uczelniami;
- publicznymi służbami zatrudnienia;
- Ochotniczymi Hufcami Pracy;
- agencjami zatrudnienia;
- instytucjami i organizacjami wspierającymi rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów.

Współpraca może obejmować w szczególności:

- konsultowanie programu doradztwa zawodowego;
- poznawanie oczekiwań pracodawców;
- poznawanie aktualnych i przewidywanych potrzeb rynku pracy;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- warsztaty;
- wizyty zawodoznawcze;
- projekty edukacyjne;
- praktyczne poznawanie środowiska pracy.
- Wykorzystanie danych rynku pracy
 - W planowaniu i realizacji doradztwa zawodowego szkoła uwzględnia, w miarę dostępności i adekwatności do potrzeb uczniów:
 - prognozy zapotrzebowania na pracowników;
 - informacje o lokalnym i regionalnym rynku pracy;
 - wyniki monitoringu karier absolwentów;
 - informacje dotyczące zawodów i kwalifikacji;
 - informacje dotyczące zmian technologicznych;

- informacje dotyczące wpływu sztucznej inteligencji na zawody i rynek pracy;
- informacje dotyczące możliwości kształcenia i zdobywania kwalifikacji.

Współpraca z rodzicami

- Szkoła wspiera rodziców w podejmowaniu przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych poprzez:
- konsultacje indywidualne;
- spotkania informacyjne;
- warsztaty;
- udostępnianie informacji o możliwościach dalszego kształcenia;
- udostępnianie informacji o rynku pracy;
- włączanie rodziców w działania związane z planowaniem ścieżki edukacyjno-zawodowej uczniów.
-

Dokumentowanie realizacji WSDZ

- Realizacja WSDZ jest dokumentowana w szczególności poprzez:
- roczny program realizacji doradztwa zawodowego;
- harmonogram działań;
- dokumentację zajęć;
- dokumentację konsultacji;
- materiały informacyjne;
- dokumentację współpracy z pracodawcami i innymi partnerami;
- informacje o przeprowadzonych wydarzeniach, warsztatach i wizytach zawodoznawczych;
- wnioski z ewaluacji działań.

Treści WSDZ

Treści proponowane dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej **Poznanie siebie i swojej rodziny**

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje zainteresowania i aktywności zawodowe swoich rodziców, znanych sobie ludzi z dalszego otoczenia;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w rodzinie i w dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści proponowane dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej

Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia ich efektywność, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji;
- zna instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Formy i metody pracy

Metody – poradnictwo grupowe dla uczniów:

- 1) prelekcje, wykłady, prezentacje,
- 2) zajęcia doradztwa zawodowego prowadzone przez doradców,
- 3) autoprezentacja, przedstawianie swoich osiągnięć np. w formie graficznej (zajęcia realizowane w ramach zajęć przedmiotowych np. z j.polskiego, artystycznych, informatycznych czy sportowych, w szkole, w świetlicy),
- 4) zajęcia rozwijające zainteresowania,
- 5) ćwiczenia i gry dydaktyczne,
- 6) wycieczki zawodoznawcze,
- 7) działanie w ramach Szkolnego Koła Wolontariatu.

Metody – poradnictwo indywidualne dla uczniów:

- 1) analiza przypadku – opracowanie zbiorcze materiałów zebranych w teczkach uczniów „Indywidualnym Portfolio” - ustalenie predyspozycji zawodowych przez doradcę

zawodowego i omówienie podczas spotkań indywidualnych z uczniem i/lub z rodzicem,

- 2) udzielanie informacji zwrotnej uczniowi,
- 3) indywidualne porady dla ucznia,
- 4) wypełnianie kwestionariuszy,
- 5) Test preferencji i predyspozycji zawodowych,
- 6) „Labirynt zawodów” – niewerbalny test predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów,

Formy działań adresowane do rodziców:

- 1) diagnoza i analiza potrzeb rodziców – rozmowy, ankiety,
- 2) przedstawienie procedury aplikowania do szkoły ponadpodstawowej – spotkanie,
- 3) przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa w Poznaniu, w powiecie poznańskim, w Polsce – spotkanie,
- 4) indywidualne konsultacje i porady.

Formy działań adresowane do nauczycieli:

- 1) utworzenie kompletnego i spójnego Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego,
- 2) tworzenie warunków do nabywania i aktualizowania wiedzy z obszaru doradztwa zawodowego,
- 3) udostępnianie materiałów związanych z doradztwem zawodowym.

Plan i harmonogram działań

Obszar tematycz. i cel (s.5-6)	Zadanie	Osoba odpowiedzialna	Odbiorcy	Termin realizacji	Metody i formy pracy
Obszar 5	Zapoznanie Rady Pedagog. z WSDZ	Magdalena Napierała	Rada Pedagogiczna SP40	Wrzesień 2026r.	samodzielna praca nad WSDZ, dyskusja na zebraniu RP
Obszar 5	Zapoznanie rodziców uczniów z WSDZ	wychowawcy klas, administrator strony SP40	Rodzice uczniów klas I-VIII SP40	Wrzesień 2026r.	przesłanie rodzicom WSDZ; zamieszczenie dokumentu na stronie SP40
Obszar 1	Diagnoza potrzeb z zakresu doradztwa zawodowego	Magdalena Napierała	Uczniowie klas VIII	Wrzesień 2026r.	ankieta
Obszar 3, cele 2 i 4	Udział w projekcie <i>NOC ZAWODOWCÓW 9.0 Wielkopolska uczy jutra</i>	koordynatorka Magdalena Napierała	Uczniowie klas VIII i ich rodzice	2.10.2026r	bezpośredni udział w akcji
	Projekt edukacyjny „Świat zawodów”	Magdalena Napierała	Uczniowie klas I- VIII	II semestr	Konkursy, warsztaty, praca

					indywidualna uczniów
Obszar 3, cele 1,2,3,4	Prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego	Magdalena Napierała	Uczniowie klas VII i VIII	cały rok szkolny 10 godz. w każdej klasie	wykładowe i warsztatowe zajęcia w klasach; praca indywidualna, w parach, w grupach
Obszar 3, cele 1 i 4	Realizacja tematyki z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego na poszczególnych lekcjach	Nauczyciele przedmiotów	Uczniowie klas I-VIII	cały rok szkolny	Zadania zawarte w programie nauczania
Obszar 3, cele 1 i 4	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania uczniów i ich mocne strony	Nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne/koła zainteresowań	Uczniowie klas I-VIII	cały rok szkolny	udział uczniów w zajęciach
Obszar 3, cele 1 i 4	Organizowanie konkursów, wystaw i prezentacji wytworów i osiągnięć uczniów	Nauczyciele przedmiotów oraz prowadzący zajęcia pozalekcyjne/koła zainteresowań	Uczniowie klas I-VIII	cały rok szkolny	udział uczniów w konkursach, wystawach, prezentacjach
Obszar 3, cele 1,2,3,4	Wsparcie indywidualne	Magdalena Napierała	Uczniowie klas VIII i VII	Cały rok szkolny wg. potrzeb	prowadzenie indywidualnych konsultacji i porad
Obszar 5	Wsparcie indywidualne	Magdalena Napierała	Rodzice uczniów klas VIII i VII oraz I-VI	Cały rok szkolny wg. Potrzeb	prowadzenie indywidualnych konsultacji i porad
Obszar 5	Omówienie procedur egzaminu ósmoklasisty	Dyrektor oraz wychowawcy klas VIII	Rodzice uczniów klas VIII	II semestr	zebrania z rodzicami
Obszar 1	Omówienie procedur egzaminu ósmoklasisty	Dyrektor, doradca zawodowy oraz wychowawcy klas VIII	Uczniowie klas VIII	II semestr	wykład, prezentacja, rozmowa
Obszar 5	Omówienie systemu naboru uczniów do szkół ponadpodstawowych	Magdalena Napierała	Rodzice uczniów klas VIII	II semestr	zebranie z rodzicami
Obszar 2, cele 3 i 4	<i>TARGI EDUKACYJNE</i>	koordynatorka Magdalena Napierała	Uczniowie klas VIII i ich rodzice	II semestr	bezpośredni udział w akcji
Obszar 2, cele 3 i 4	<i>DRZWI OTWARTE</i> w szkołach ponadpodstawowych	koordynatorka Magdalena Napierała	Uczniowie klas VIII i ich rodzice	II semestr	bezpośredni udział w akcji
Obszar 2, cele 3 i 4	<i>ARENA ZAWODÓW</i>	Magdalena Napierała oraz wychowawcy klas VIII	Uczniowie klas VIII i ich rodzice	II semestr	bezpośredni udział w akcji
Obszar 2,	Poznanie zawodów	Nauczyciele	Uczniowie klas	Cały rok	spotkania z

cele 2 i 3	swoich najbliższych	edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy klas IV- VI	I-III oraz klas IV- VI	szkolny	pracującymi rodzicami
------------	---------------------	--	---------------------------	---------	--------------------------

Spodziewane efekty realizacji WSDZ oraz sposoby ewaluacji

Uczniowie

- znają swoje zasoby i ograniczenia – tworzą racjonalny i spójny obraz siebie,
- potrafią racjonalnie zaplanować swoją przyszłość – karierę szkolną i zawodową,
- podejmują racjonalne decyzje odnośnie swojej kariery szkolnej – mają wiedzę i umiejętności związane z systemem kształcenia, procedurami egzaminów, naborem do szkół ponadpodstawowych.

Rodzice

- posiadają wiedzę na temat polskiego systemu kształcenia, procedur egzaminacyjnych, naboru do szkół ponadpodstawowych,
- aktywnie wspierają swoje dzieci korzystając ze zdobytych umiejętności i rzetelnych informacji na temat systemu szkolnego oraz obowiązujących w nim procedur.

Nauczyciele

- podejmują kompetentne działania wobec uczniów w zakresie orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- wspierają uczniów i ich rodziców w podejmowaniu kluczowych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Sposoby ewaluacji:

- 1) ankieta ewaluacyjna,
- 2) rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

Program realizacji doradztwa zawodowego.

PODSTAWA PRAWNA

Program realizacji doradztwa zawodowego opracowano na podstawie:

- ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325, z późn. zm.);
- rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 73);
- statutu szkoły, w szczególności zapisów dotyczących organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program realizacji doradztwa zawodowego stanowi uszczegółowienie działań wynikających z Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Program uwzględnia:

- potrzeby uczniów;
- potrzeby rodziców;
- treści programowe właściwe dla danego typu szkoły;
- lokalne i regionalne uwarunkowania rynku pracy;
- informacje o możliwościach dalszego kształcenia;
- prognozy zapotrzebowania na pracowników;
- wyniki monitoringu karier absolwentów;
- współpracę z pracodawcami i przedstawicielami branż;
- zmiany technologiczne i ich wpływ na świat zawodów;
- wykorzystanie cyfrowych narzędzi informacji i doradztwa zawodowego.

DIAGNOZA POTRZEB

Przed opracowaniem programu przeprowadzono diagnozę potrzeb uczniów i rodziców.

Wykorzystane źródła informacji:

- ☐ ankieta uczniowska
- ☐ rozmowy indywidualne
- ☐ obserwacje wychowawców
- ☐ konsultacje z nauczycielami
- ☐ konsultacje z rodzicami
- ☐ analiza wyników wcześniejszych działań doradczych
- ☐ analiza wyborów edukacyjnych absolwentów
- ☐ monitoring karier absolwentów
- ☐ informacje z lokalnego rynku pracy
- ☐ prognozy zapotrzebowania na pracowników
- ☐ konsultacje z pracodawcami
- ☐ inne:

CELE PROGRAMU

Cel główny

Wspieranie uczniów w poznawaniu własnych zasobów, świata edukacji i pracy oraz w planowaniu i podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- rozpoznaje własne zainteresowania, uzdolnienia, kompetencje i predyspozycje;

- określa swoje mocne strony i obszary wymagające rozwoju;
- poznaje świat zawodów;
- analizuje informacje dotyczące zawodów, kwalifikacji i stanowisk pracy;
- poznaje możliwości dalszego kształcenia;
- korzysta z wiarygodnych źródeł informacji edukacyjnych i zawodowych;
- poznaje lokalny, regionalny i krajowy rynek pracy;
- analizuje zmiany zachodzące w świecie pracy, w tym wpływ nowych technologii i AI;
- rozwija umiejętność planowania własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- przygotowuje się do podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- rozwija kompetencje potrzebne do funkcjonowania na rynku pracy.

DZIAŁANIA W RAMACH PROGRAMU

Lp.	Tematyka / działanie	Oddziały	Forma i metody	Termin	Odpowiedzialny
1	Poznaję swoje zainteresowania, mocne strony i zasoby	VII	warsztat, ćwiczenia	IX	doradca
2	Moje kompetencje a przyszła praca	VIII	warsztat	IX/X	doradca
3	Świat zawodów – jak zmienia się praca?	VII–VIII	praca projektowa	II semestr	doradca, wychowawcy
4	Jak wybrać szkołę ponadpodstawową?	VIII	warsztat + konsultacje	XI	doradca
5	Zawody przyszłości i zapotrzebowanie rynku pracy	VIII, VII	analiza danych	XI	doradca
6	AI zmienia zawody – co to oznacza dla młodych?	VII–VIII	warsztat	XII	doradca, nauczyciel informatyki
7	Zawodowy świat - po co nam praca ? Czy to coś więcej niż zarabianie ?	VII	Spotkanie, warsztaty	II semestr	Centrum Doradztwa Zawodowego
8	Jak wygląda praca naprawdę?	VII–VIII	Warsztaty	II	doradca

9	Jak przygotować się do rekrutacji?	VIII	warsztat	III	doradca
10	Moja decyzja edukacyjna – plan działania	VIII	ćwiczenia indywidualne	IV	doradca
11	Konsultacje dla rodziców	rodzice	spotkanie/konsultacje	wg potrzeb	doradca
12	Indywidualne konsultacje edukacyjno-zawodowe	uczniowie	konsultacje	cały rok	doradca

WSPÓŁPRACA Z RYNKIEM PRACY

W roku szkolnym 2026/2027 szkoła planuje współpracę z:

- lokalnymi pracodawcami;
- regionalnymi pracodawcami;
- przedstawicielami branż;
- izbami gospodarczymi;
- instytucjami rynku pracy;
- szkołami ponadpodstawowymi;
- uczelniami;
- poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- innymi podmiotami wspierającymi doradztwo zawodowe.

WYKORZYSTANIE DANYCH O RYNKU PRACY

W realizacji programu szkoła wykorzystuje aktualne informacje dotyczące:

Rynku pracy

- lokalnego;
- regionalnego;
- krajowego.

Zapotrzebowania na zawody

- prognozy zapotrzebowania na pracowników;
- informacje dotyczące zawodów szkolnictwa branżowego;
- informacje dotyczące zmian w poszczególnych branżach.

Losów absolwentów

- wyniki monitoringu karier absolwentów – w zakresie dostępnych dla szkoły danych.

Zmian technologicznych

- automatyzacja;
- cyfryzacja;

- sztuczna inteligencja;
- nowe modele organizacji pracy.

UDZIAŁ RODZICÓW

W ramach programu przewiduje się:

- spotkanie informacyjne dla rodziców;
- konsultacje indywidualne;
- udostępnianie informacji dotyczących:
 - rekrutacji,
 - ścieżek edukacyjnych,
 - zawodów,
 - rynku pracy;
- udział rodziców – w miarę możliwości – w wydarzeniach związanych z poznawaniem świata pracy.

DZIAŁANIA INDYWIDUALNE

W ramach programu szkoła zapewnia uczniom możliwość korzystania z:

- indywidualnych konsultacji;
- rozmów doradczych;
- pomocy w analizie własnych zasobów;
- pomocy w wyszukiwaniu informacji o szkołach i zawodach;
- wsparcia przy planowaniu ścieżki edukacyjnej;
- konsultacji dotyczących wyboru kierunku kształcenia;
- informacji o możliwościach zdobywania kwalifikacji.

INFORMACJA EDUKACYJNA I ZAWODOWA

Szkoła gromadzi, aktualizuje i udostępnia uczniom informacje dotyczące:

EDUKACJI

- szkół ponadpodstawowych;
- uczelni;
- kierunków kształcenia;

RYNKU PRACY

- zawodów;
- stanowisk pracy;
- kompetencji;
- zapotrzebowania na pracowników;
- możliwości zatrudnienia.

Informacje będą udostępniane m.in. poprzez:

- | | | | |
|--------------------------|-----------|-------------|---------------|
| ☐ | stronę | internetową | szkoły |
| ☐ | gazetkę / | tablicę | zawodowego |
| ☐ | | dziennik | elektroniczny |
| ☐ | | | spotkania |



konsultacje

☐ prezentacje

EWALUACJA PROGRAMU

Po zakończeniu roku szkolnego przeprowadzona zostanie analiza realizacji programu.

Przedmiotem analizy będzie:

- liczba zrealizowanych działań;
- udział uczniów;
- stopień realizacji zaplanowanych działań;
- opinie uczniów;
- opinie rodziców;
- wnioski doradcy zawodowego.

Podstawowe pojęcia

- 1) **ORIENTACJA ZAWODOWA** obejmuje wszystkie działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, której ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru szkoły i zawodu.
- 2) **DORADZTWO ZAWODOWE** obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego ucznia i udzielanie informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.
- 3) **INFORMACJA ZAWODOWA** obejmuje zbiory danych potrzebnych uczniowi do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego ucznia oraz rodzajów podejmowanych decyzji.
- 4) **PORADNICTWO ZAWODOWE** obejmuje system długofalowych i wieloetapowych działań wychowawczych towarzyszących uczniowi w trakcie rozwoju zawodowego. Obejmuje ono całokształt zadań związanych z udzielaniem uczniom i dorosłym pomocy w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.